

Ali ODABAŞ

Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürü

Dijital Kütüphanecilik

RÖPORTAJ

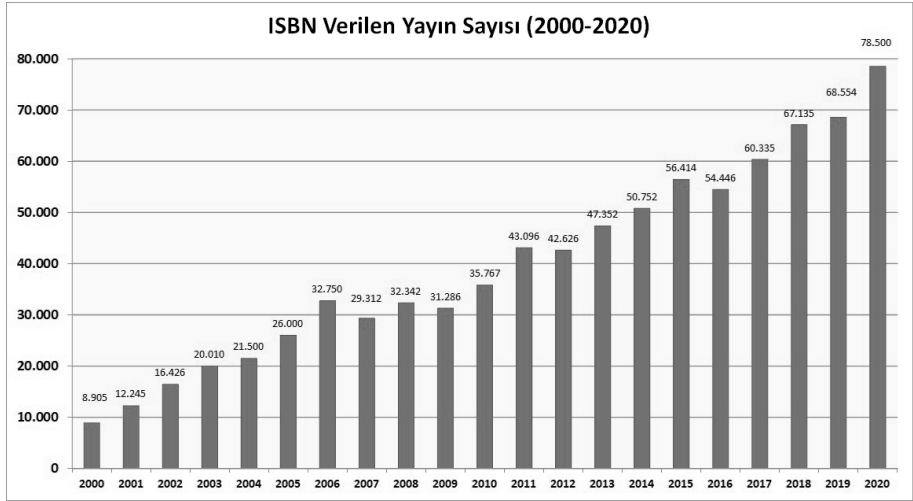


Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürü Ali Odabaş ile Türkiye'deki okuma kültürü, dijitalleşme ile kütüphaneciliğin yaşadığı dönüşüm, yeni nesil okuma alışkanlıkları ve KYGM'nin çalışmaları üzerine Dijital Hayat ve Etik sayımıza özel bir söyleşi gerçekleştirdik.

TRT Akademi Dergisi: Türkiye'de kitap yayıncılığı ve KYGM'nin kitap yayıncılığına (yazarlara ve yayınevlerine) sunduğu imkânlar nelerdir?

Ali Odabaş: Türkiye'de yayıncılık sektörünün gelişimini ve güncel durumunu gözler önüne seren en önemli göstergelerden biri de ISBN (International Standard-BookNumber/Uluslararası Standart Kitap Numarası) verileridir. Ülkemizde 2020 yılında ISBN Türkiye Ajansı tarafından atanan ve yayımlanan materyallerin sayısı (başlık sayısı) bir önceki yıla göre yaklaşık %14'lük bir artış göstererek 2020 yılı itibarıyla 78.500'e ulaşmıştır. 2000 yılında atanan ISBN sayısının 8905 olduğu göz önünde bulundurulduğunda ülkemizde okuma kültürünün gelişimi ve okumaya yönelik talepteki artışın boyutları ortaya çıkmaktadır. 2020 yılında ISBN sistemine kaydedilen yeni yayımcı sayısının 3.566'e ulaştığı görülmektedir.

Yayıncılık sektörünün son yıllardaki hızlı büyümesiyle doğru orantılı olarak ISBN verilerinde meydana gelen yukarı yönlü değişim sonucunda 2000-2020 yılında gerçekleşen rakamlar şu şekildedir:



Ülkemizdeki bandrol verilerine baktığımızda; 2020 yılında 433.213.632 adet kitap üretildiği görülmektedir.

Türkiye'de yayıncılık pazarının güncel durumunu gösteren istatistikler ve ISBN (Uluslararası Standart Kitap Numarası) istatistikleri ile kütüphaneler ve kütüp-

hane kullanımına yönelik istatistikler ülkemizde yayıncılık alanındaki üretim ve vatandaşlarımızın bu alandaki ürünleri edinme ya da bu ürünlerden faydalanma durumları hakkında önemli veriler sunmaktadır.

IPA (Uluslararası Yayıncılar Birliği) verilerine göre ülkemiz ISBN tahsis edilen başlık sayısı bakımından dünyada 10. sırada ve perakende pazar büyüklüğü bakımından ise dünyada 9. sırada yer almaktadır.

Edebiyat Eserlerini Destek Projesi

Bakanlığımızca edebi üretimin geliştirilmesine yönelik hazırlanan, 26 Ağustos 2017 tarihli, 30166 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Edebiyat Eserlerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik" kapsamında Edebiyat Eserlerini Destek Projesi yürütülmektedir.

Bu Proje ile Türk edebiyatında özgün eserlerin üretilmesini, yayımlanmasını özendirmek ve geliştirmek hedefiyle "yazara ait ilk eser" niteliği taşıyan bir edebiyat eserini yayımlayacak yayınevlerine maddi destek verilmektedir.

Projeye yapılan başvurular Edebiyat Eserlerini Değerlendirme ve Destekleme Kurul'u tarafından değerlendirilmektedir. Bu çerçevede 2014 yılından itibaren 271 esere 3.342.000 TL destek verilmiştir.

Yayıncılık İşleri ve Fuarlar Şubesi

Bakanlığımızca ülkemiz yayıncılık sektörünün desteklenmesi ve edebi birikimimizin yurtdışında tanıtımı amacı ile uluslararası kitap fuarlarına katılım sağlanarak bu fuarlarda yayınevlerimizin telif alışı verişlerini gerçekleştirebilecekleri özel tasarım stantlar oluşturulmaktadır.

Bakanlığımızca ayrıca yayıncılık sektörünün ihtiyaçların doğrultusunda yazılı kültürel mirasın korunması ve iletimine yönelik mevzuat çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Ülkemiz yazarları ve yayıncıları ile buluşturmak ve edebiyatımızın etkin tanıtımı için misafir yazar projesi hayata geçirilerek yabancı yazarların ülkemizde 4 ay ikamet etmesi sağlanacaktır. Süreç sonunda ülkemizi konu edinen telif eser ortaya koymaları beklenmektedir.

2002-2020 yılları arasında Türk kültür, sanat ve edebiyatının yurtdışında tanıtımı amacı ile 26 ülkede alanında etkin 167 uluslararası kitap fuarına katılım sağlanmıştır. 10 farklı ülkede toplam 11 kez ülkemiz onur konuğu statüsünde fuarlarda yer almıştır.

Bu yıllar arasında katılım sağlanan kitap fuarlarında Bakanlığımız yayınları ile birlikte ülkemiz klasik ve modern edebiyatı ve çocuk edebiyatını tanıtan yaklaşık 170 bin eser sergilenmiştir.

Bakanlığımızca bu kitap fuarlarına yaklaşık 1000 yayıncı, telif ajansı temsilcisi, yazar, çevirmen, sanatçı ve akademisyen davet edilmiştir. Ülkemiz edebiyatının tanıtımı yanında Türk musikisi, Türk tarihi, ülkemizin turistik mekanlarını, geleneksel el sanatlarını, mutfak kültürünü de tanıtıcı sergi, panel, söyleşi, sempozyum, yemek şovları, atölye çalışmalarını içeren kültürel ve profesyonel anlamda 800'ün üzerinde etkinlik gerçekleştirilmiştir. Ülkemizin uluslararası niteliğe haiz fuarlarından İstanbul Tüyap Kitap Fuarı ile İstanbul CNR Kitap Fuarına 110 yabancı yayınevi davet edilerek Türk yayıncılar ile buluşmaları sağlanmıştır.

Read Turkey projesi; ülkemiz yayıncılığının özellikle yurtdışında faaliyet gösteren yayıncılar ve yazarlar tarafından takip edilebilmesi işbirliği imkânlarının oluşturulması adına oluşturulan bir platformdur. Web sitesinde ülkemiz edebiyatı ve yayıncılığına ilişkin ihtiyaç duyulan tüm alanlar, istatistikler, online iş birliği alanları yer alacaktır.

Bakanlığımızın Yayın Politikası

Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak vizyonumuz; hızla gelişen yayıncılık sektörünün içinde bulunduğu açmazlar konusunda projeler üreterek, çağdaş bir anlayışla ulusal yayıncılığımızın gelişmesini ve dünya piyasasına açılmasını sağlamaktır.

Bakanlığımız bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da ulusal kültürümüzü yaşatıcı, tanıtıcı, zenginleştirici ve evrensel kültüre katkı sağlayıcı bir yayın politikası uygulamaya özen göstermektedir. Yayın anlayışımız toplumun çağdaşlaşmasına ve demokrasi kültürünün yerleşmesine katkı sağlayıcı niteliktedir.

Bu anlayışla Bakanlığımız 2003 yılından itibaren yeni bir yayın politikası oluşturmuş ve bu yönde hızla yeniden yapılandırılmaya gidilmiştir. Artık, herhangi bir yayınevi gibi kitap basan Bakanlık yerine, çeşitli alanlarda olduğu gibi bu sektörün de yapılanmasında koordinatör rolü üstlenen bir Bakanlık olmayı yeğlemekte ve yayın piyasasında sınırlı sayıda yayıncıya nitelikli bir yere sahip olmak ve ülkemizde yayıncılığın bir sektör olarak örgütlenmesinin hukukî alt yapısını hazırlayarak sektörleşmenin önündeki engelleri ortadan kaldıracak yeni yayın politikasını uygulamaya başlamıştır.

Bakanlığımızın yeni yayın politikası, herhangi bir yayınevinin misyonunu üstlenmek veya bir boşluğu doldurmak ve yapılan başvuruları değerlendirip yayınlamak değil, Türk kültür ve sanatının yaşatılması, geliştirilmesi ve kitlelere açılmasına öncülük edecek yeni eserler oluşturulmasına yönelik olarak planlanmıştır.

Sanatsal ve estetik anlatımın ön planda olduğu bu yayın politikası ile, kültür ve sanat eserlerinin yayınlanmasına öncelik verilerek Türk kültür, sanat ve edebiyatının ulusal ve uluslar arası alanlarda tanıtılması, Türkçenin vazgeçilmezlerinin ilgililerle buluşturulması hedeflenmiştir.

TRT Akademi Dergisi: Türkiye’de sıkça zikredilen, karikatürlere konu olan, mizah unsuru olarak kullanılan bir algı var: Okuma kültürümüz yok, okumuyoruz. Tokyo’da metroda bile insanlar okuyor, Londra’da banka kuyruklarında bile insanlar kitap okuyor ama biz kütüphanede bile okumuyoruz vb. Türkiye’de okuma kültürü, rakamlar ve bu konuda doğru bilinen yanlışlar nelerdir?

Ali Odabaş: Okuma alışkanlığı ve kütüphane kullanımı, sadece bireysel değil, toplumsal açıdan da bir gelişmişlik kistası olarak dikkate alınmakta; okumaya ilgi ile refah düzeyi arasında önemli bir ilişki olduğu yaygın bir şekilde kabul görmektedir. Toplumun genelinde “okuma” bir alışkanlık olarak kabul edilmekte ve bu alışkanlığın okul ile başlaması gerektiğine inanılmaktadır. Oysa okumak bir kültürdür ve doğum ile başlayıp hayat boyu devam etmektedir. Türkiye’de kitap okuma ve kütüphane kültürünü yerleştirecek olan altyapı, gelecekte ülkenin herhangi bir noktasında söz sahibi olacak çocuklarımıza doğumlarından itibaren her türlü gelişimlerine katkı sağlamak olmalıdır. Bunu yapacak ilk etkileşim merkezi ise, elbette ailedir. Özellikle yaşamın ilk yıllarında çocukların kişilik, zihin ve sosyal gelişimlerinde ve alışkanlık edinmelerinde ailelerin rolü büyüktür. Ülkemizde, okul öncesi dönem çocuklarının kitap okuma alışkanlığı kazanımında rol model olması gereklidir.

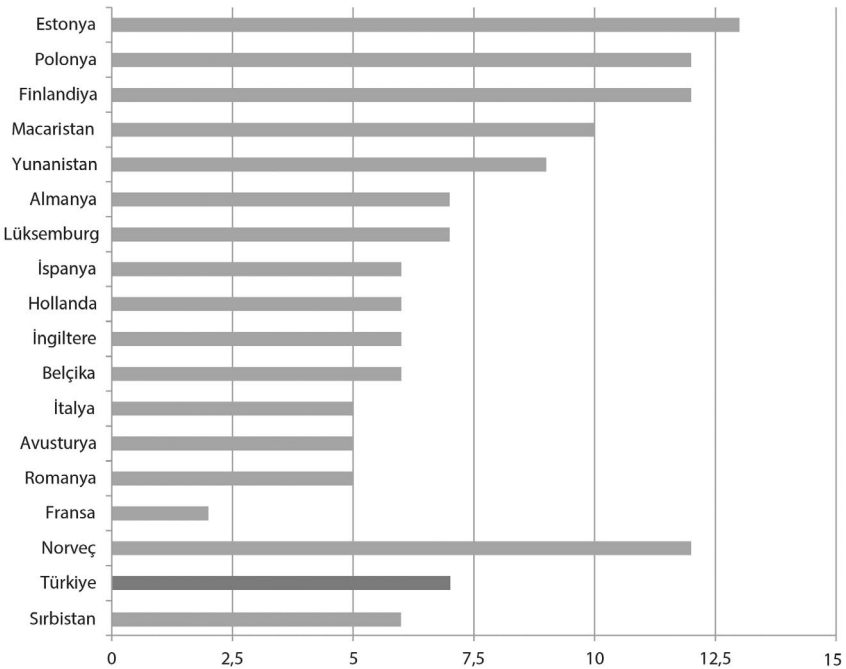
Ülkemizde okuma kültürü ve okuma oranları bakımından sonuçlara bakacak olursak hiç de karamsar olacak bir durum ile karşı karşıya değiliz. Elimizdeki araştırmalar bunu çok net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bakanlığımız 2011 ve 2018 yılında Okuma Kültürü Haritası çıkarmıştır. Ülkemizde okuma alışkanlıklarını belirlemek üzere 2011 yılında Bakanlığımız tarafından yaptırılan Okuma Kültürü Haritası Araştırmasına göre kişi başında düşen kitap sayısı 7,2’dir. 2018 yılında yenilenen araştırmada ise bu rakam 9,2 olarak ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra ülkemizde en son Okuma Kültürü Haritası çalışması 2019 yılı sonunda bir araştırma şirketi (KONDA) tarafından yapılmıştır. Bu araştırma şirketinin son iki çalışmasında ortaya çıkan veriler ve aradaki fark şöyledir: 2008 yılında yapılan araştırmada, katılımcıların yüzde 70’i net bir şekilde kitap okumadığını belirtirken, 2019 yılında yapılan son araştırmada bu oran yüzde 36’ya düşmüş durumda. Son 3 ayda en az bir kitap okuduğunu belirtenlerin oranının ise yüzde 30’dan yüzde 64’e çıktığı görünüyor. Türkiye’nin ortalamada 3 ayda 2,7 kitap okuduğunu ve bu sayının “Okuyanlar” kümesinde 4,2 kitaba kadar çıktığını gösteren araştırma aynı zamanda, “Okuyabilir” olarak belirlenen kümenin de azımsanmayacak oranda olduğunu ortaya çıkarıyor. Aynı araştır-

mada gençlerin orta yaş ve yaşlı gruba göre daha fazla okuduğu da vurgulanmıştır. Bunun haricinde Avrupa Birliği'nin Nisan 2018'de yayınladığı ve aşağıdaki grafiklerde görüldüğü üzere ülkemiz günlük ortalama 7 dakika okuma süresi ile AB ülkeleri arasında 9. sırada ve kitap okumayı zaman harcanan ana aktivitelerden biri olarak tanımlama oranında da %10.2 ile 8. sırada yer almaktadır.

Avrupalılar Günde 2 ile 13 Dakikalarını Kitap Okumaya Harcamaktadır. AB ülkelerinde yapılan araştırmalara göre ortalama günlük kitap okuma süresi Fransa'da 2 dakika, İtalya, Avusturya ve Romanya'da 5 dakika, Estonya'da 13 dakika, Finlandiya'da 12 dakika, Polonya'da 12 dakika ve Macaristan'da 10 dakikadır.

Avrupa İstatistik Ofisi'nin 2016 yılında yayınladığı bu istatistiğe göre Türkiye'de kitap okumaya harcanan günlük süre ortalama 7 dakika olup AB ülkeleri arasında 9. sırada yer almakta ve Fransa, İtalya, İngiltere, Hollanda ve Belçika gibi ülkeleri geride bırakmaktadır.

Günlük Ortalama Kitap Okuma Süresi (dakika)



En Çok Kitap, Finlandiya ve Polonya'da Okunuyor

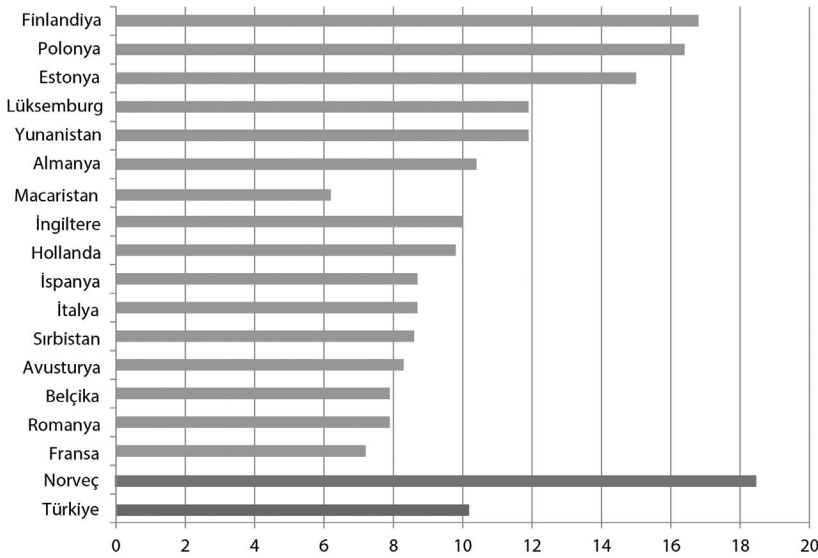
Finlandiya'da toplumun %16,8'lik bir oranı kitap okumayı "zaman harcadıkları ana aktiviteler"den birisi olarak görmektedir. Bu oranı %16,4 ile Polonya, %15,0

ile Estonya ve %11,9 ile Yunanistan ve Lüksemburg takip etmektedir.

Skalanın diğer tarafında ise %2,6'lık oran ile Fransa, %6,2 ile Romanya, %7,2 ile Avusturya ve %7,9 ile Belçika bulunmaktadır.

Bu istatistiğe göre Türkiye'de kitap okumayı, zaman harcadıkları ana aktivitelerden birisi olan tanımlayanların oranı %10,2 olmuş ve AB ülkeleri arasında 8. sırada yer almıştır. Bu oran ile Fransa, Avusturya, Belçika, İtalya, Hollanda ve İngiltere gibi ülkeleri geride bırakmıştır.

Kitap Okuyanların Oranı



Kaynak: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news>

TRT Akademi Dergisi: Türkiye'deki kütüphanelerin sayısı, altyapı ve envanter bilgileri, kitap okumaya yönelik teşvik programları nelerdir?

Ali Odabaş: Son 7 yılda 103 kütüphane açılarak 2021 yılında Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren kütüphane sayısı 1.217'e ulaşmıştır; il, ilçe, edebiyat-müze ve çocuk kütüphanelerinin yanı sıra yerleşik kütüphane hizmetlerinden yararlanamayan kullanıcılarımız için çağdaş araç ve gereçlerle donatılmış 57 gezici kütüphane aracı ile vatandaşlarımıza hizmet sunulmaktadır. Ek olarak, talep eden kurum ve kuruluşların kullanımına sunulmak üzere geçici derme hizmeti verilmektedir. (81 İl, 7 Edebiyat Müze Kütüphanesi, 60 Çocuk Kütüphanesi, 783 İlçe Halk Kütüphanesi, 274 Şube Kütüphanesi, 4 Bebek Kütüphanesi, 6 AVM Kütüphanesi, 1 Havaalanı ve 1 Gar Kütüphanesi). 57 ildeki gezici kütüphanelerimiz, 2019

yılında, köy ve kasaba gibi yerlere düzenlediği 10 bine yakın seferinde, 143 bini aşkın üyesine 400 bine yakın kitabı ulaştırmıştır.

İl ve ilçe halk kütüphaneleri, çocuk kütüphaneleri, edebiyat ve müze kütüphaneleri ile birlikte değişen, dönüşen talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda; İhtisas Kütüphaneleri, Gar Kütüphanesi, Havaalanı Kütüphanesi, AVM Kütüphaneleri ve Bebek Kütüphaneleri gibi tematik kütüphanelerle ve son yıllarda çeşitli Belediyelerle iş birliği ile açılan diğer kütüphanelerle vatandaşlarımıza kütüphane hizmeti sunulmaktadır.

Halk kütüphanelerinde verilen hizmetlerin izlenerek hizmet niteliğinin yükseltilmesi konusunda gerekli çalışmaların yapılması, kullanıcı rehberliği ile kullanıcılardan gelen talep ve şikâyetlerin değerlendirilmesi, yeni hizmet uçları geliştirilmesi için çeşitli projeler yürütülmektedir. Bu kapsamda, halk kütüphanelerinde düzenlenen etkinlikler; kütüphane kullanıcı sayısı, üye sayısı, ödünç alınan kitap ve kitap dışı materyal sayılarında artış sağladığı ve okuma kültürünün geliştirilmesinde katkısı olduğu görülmektedir. Halk kütüphanelerinde; kütüphane kullanımı, kültürel ve sanatsal etkinlikler, kişisel gelişime yönelik eğitim etkinlikleri, dezavantajlı gruplara yönelik etkinlikler ve belirli gün/haftalara yönelik etkinlikler düzenlenmektedir.

Bakanlığımıza bağlı halk kütüphanelerinde 2019 yılı boyunca, yurt genelinde 1.101.700 izleyicinin katılımı ile 11.788 etkinlik ve 01 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında ise düzenlenen 3.288 kültürel etkinliğe ise toplam 265.783 kişi katılmıştır.

2020 yılı Mart ayından bu yana ülke genelinde uygulanan koronavirüs tedbirleri, maalesef kütüphane hizmetlerini de etkilemiş olup kısıtlı sayıda kültürel etkinlik düzenlenmesine sebep olmuştur.

YILLARA GÖRE KÜTÜPHANE İSTATİSTİKLERİ	2019	2020
Kullanıcı Verileri		
Kullanıcı Sayısı	31.451.920	12.962.119
Üye Sayısı	3.955.908	4.437.954
Ödünç Verilen Materyal Sayısı	12.823.652	6.036.094
Dijital Kütüphane Verileri		
Dijital Kütüphane Kayıtlı Kullanıcı Sayısı	28.528	37.581
Toplam Poz Sayısı	9.026.577	17.511.908
Yıl İçinde Eklenen Poz Sayısı	2.609.522	5.494.842
İndirilen Poz Sayısı	863.883	1.395.217

Konuşan Kitaplık		
Konuşan Kitaplık Üye Sayısı	1.718	2.006
Sesli Kitap Sayısı	5.364	5.634

TRT Akademi Dergisi: Kütüphaneciliğin dijitalleşmeyle (özellikle Kovid-19 döneminde) yaşadığı değişim/dönüşüm hakkında bilgi verir misiniz?

Ali Odabaş: Geleneksel kütüphanelerin olumsuz yönlerinden biri; kütüphanedeki kaynakların kullanımının çoğunlukla kütüphaneye gelen okuyucuların kullanımı ile sınırlı kalmasıdır. Oysaki günümüzde bilgi teknolojilerindeki gelişmeler ve bilgi ağlarının etkin kullanımı ile kütüphane hizmetlerini de değişime uğratmıştır. Artık yeni nesil kütüphaneler fiziksel sınırlarının dışına çıkmayı ve değişik formatlarda, çok daha zengin koleksiyonları, daha bütünleşik bir ortamdan etkin ve hızlı bir biçimde zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın kullanıcılarına ulaştırmayı hedeflemektedir. Literatürde “elektronik kütüphane”, “sanal kütüphane”, “dijital kütüphane”, “duvarsız kütüphane” vb. adlarla isimlendirilen anlayışın özellikle de Kovid-19 pandemisi döneminde gerekliliğini ve etkinliğini ortaya çıkarmıştır. Dijital kütüphane ve arşivlerle hemen hemen herkesin şu ya da bu şekilde ilgilenmesi ve bu ilginin sebeplerinden birinin de dijital bilgilere ve geleneksel bilgi kaynaklarının dijital ortama kaydedilmiş biçimleri olan dijitalleştirilmiş kaynaklara İnternet aracılığıyla kolayca istediği mekândan ve istediği zamanda erişim sağlayabiliyor olmasıdır. Kütüphaneler yeni teknolojileri yakından takip eden ve hizmetlerini entegre eder haldedir. Buna bağlı olarak, kütüphaneciler için ortaya çıkan yeni mesleki roller kütüphane organizasyonuna dâhil edilmiştir.

Kütüphanelerde kurumlar ve disiplinler arası işbirliğinin varlığı, yeni teknolojilerin kullanılmasında, yeni koleksiyonlar oluşturma ve ekipmanların sağlanması aşamasında, planlama ve stratejinin önemi vazgeçilmezdir. Bu sayede kütüphaneler kullanıcılarına yeni teknolojilerle eğlenceli öğrenme süreçleri sunmaktadır.

Değişen kullanıcı profili, yeni teknolojileri etkin şekilde kullanan ve bilen aynı zamanda kullanıcılara öğretebilen kütüphanecilerin olması önemlidir. Halk kütüphaneleri sadece materyal sağlayan, düzenleyen ve sunan bir kalıptan çıkarılıp, kütüphane kullanıcılarının farklılık gösteren ihtiyaçlarına karşılık verebilen, yaşayan ve toplumla bütünleşik kurumlara dönüştürülmüştür. Bu bağlamda birçok hizmet hem kütüphane web sayfası hem de e-devlet portalı üzerinden elektronik ortamda verilmeye başlanmıştır. Bu elektronik hizmetlere örnek olarak; e-üyelik, tüm halk kütüphaneleri katalog kayıtlarına erişim, kitap rezerv etme, ödünç süresi uzatma, halk kütüphaneleri iletişim, hizmet ve konum bilgilerine erişim, 2017 yılında hizmete sunulan e-kitap hizmeti gibi hizmetler gösterilebilir.

TRT Akademi Dergisi: Dijital Kütüphanecilik kitap okuma kültürümüzü nasıl etkileyecek? Genel müdürlüğünüzün bu konuda yaptığı çalışmalar var mı?

Ali Odabaş: Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki sürekli gelişim, dünyada olduğu gibi ülkemizde de kütüphane hizmetlerini derinden etkilemektedir. Bu gelişmelere paralel olarak kütüphane kullanıcılarının beklentileri, bilgiye daha hızlı erişme isteği vb. nedenler, kütüphanelerde hizmet sunumunda bilgi teknoloji araçlarının daha yoğun bir şekilde kullanımını gerektirmektedir.

Genel olarak kütüphanelerde verilen bilgi hizmetlerinin çağın gereksinimlerine uygun bir şekilde verilmesi zorunluluk haline gelmiştir. Diğer kütüphane türlerine kıyasla, daha fazla sayıda ve çeşitli kullanıcıya hitap eden halk kütüphaneleri söz konusu olduğunda ise bu zorunluluk kaçınılmazdır. Bu durumdan hareketle, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü (KYGM), Halk Kütüphanelerinde kullanıcı beklentilerinin en üst düzeyde karşılanması ve hizmet süreçlerini dinamikleştirmek için merkezileştirilmiş bütünleşik entegre otomasyon sistemi, kütüphane mobil otomasyon uygulaması, mobil e-kitap uygulaması, RFID çözümleri, webinar sistemi gibi güncel yeni sistemler kullanmaya başlamıştır. Ayrıca kullanılan sistemlerin yeni teknolojik ürünlerle entegre bir şekilde çalışması bağlamında, halk kütüphanelerinde verilmekte olan kütüphane üyeliği, katalog, kütüphane erişim ve hizmet bilgileri vb. birçok hizmet elektronik ortama aktarılmış ve yenilikçi yaklaşımla kullanıcı beklentilerine paralel yeni hizmetler üretilmeye başlanmıştır. Yenilikçilik kavramını tanımlayacak olursak, yeniyi yaratmak için eskiyi geliştirerek yeni ürünlerin, üretim süreçlerinin, hizmet ve organizasyonların araştırılması, bulunması, denenmesi, geliştirilmesi, izlenmesi ve benimsenmesi demektir (Durgut vd., 2003). Halk kütüphaneciliği açısından ele alındığında “yenilikçi hizmet” kavramının en genel hatlarıyla “tamamıyla yeni bir hizmet, var olan bir hizmetin yeni bir yöntemle sunulması, yerel bölgenin ihtiyacına yönelik geliştirilen yeni bir hizmet, var olan bir hizmetin geliştirilmesi/genişletilmesi ile ortaya çıkan yeni bir hizmet” olarak tanımlanması mümkündür (Alaca, 2015, s.32). Ülkemizde okuma kültürünün geliştirilmesine de katkıda bulunacak bu yeni çalışmalara kısaca değinmekte yarar vardır.

e-Üyelik

Kayıt için halk kütüphanesine gitmekte problem yaşayan 15 yaş ve üzeri vatandaşlar, artık e-Devlet Platformu üzerinden e-üyelik gerçekleştirerek anında halk kütüphaneleri web sayfası üzerinden sunulan, veri tabanı aboneliği yöntemiyle sağlanan yaklaşık 20 bin e-kitaba erişebilmektedir. Şubat 2021 sonu itibariyle vatandaşlar tarafından e-Devlet Portalı üzerinden halk kütüphanelerine yapılan e-üyelik sayısı 240.096’tür.

e-Devlet Entegrasyonu

15 yaş ve üzeri vatandaşlar kütüphaneye gitmeden, e-Devlet Platformu üzerinden halk kütüphanelerine“ e-üyelik” yapabilmekte, bu sayede anında halk kütüphaneleri kullanıcı sayfası ve mobil uygulama üzerinden e-kitap hizmetine erişebilmektedir. Aradıkları kitap, dergi, gazete ve benzeri her türlü araştırma materyalinin Bakanlığımıza bağlı hangi halk kütüphanesinde yer aldığını bulabilmekte, ödünç aldıkları kütüphane materyallerini kütüphaneye gitmeden ödünç süresini uzatabilmektedir. Daha önceki ödünç/iade işlemlerini görebilmekte, platform üzerinden istedikleri halk kütüphanesine üyelik kayıtlarını aktarabilmektedirler. Kişisel bilgi güncelleme, kitap rezerv işlemlerini kolay bir şekilde yapabilmekte ve tüm kütüphanelerin hizmet ve iletişim bilgilerine erişebilmektedirler.

e-Kitap Hizmeti

e-yayınları halk kütüphaneleri aracılığıyla daha geniş kitlelerin hizmetine sunmak ve e-yayın faaliyetlerini desteklemek amacıyla 2017 Kasım ayı itibariyle Bakanlığımıza bağlı kütüphane üyelerine elektronik veri tabanı aboneliği yöntemiyle e-kitap hizmeti verilmeye başlanmıştır.

Üyeler, Çevrimiçi kütüphane sayfası üzerinden kullanıcı girişi yaparak; e-kitaplar da tarama yapabilmekte, zaman ve mekandan bağımsız, 28 temel konu başlığında yaklaşık 20 bin e-kitaba 7/24 erişebilmektedir. e-kitaplar hem halk kütüphaneleri web sayfası üzerinden çevrimiçi okunabilmekte hem de “Kütüphanem Cepte e-Kitap” mobil uygulaması üzerinden erişilebilmektedir.

Ayrıca “e-kitabım” isimli Bakanlığımızın kendi uygulaması ile vatandaşlarımıza hem Bakanlığımızın, hem diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve hem de satın alınıp ücretsiz hizmete sunulmak üzere yayınevlerinin kitaplarının EPUB formatında hizmete sunulması planlanmaktadır.

Kütüphanem Cepte Mobil Uygulaması

Kütüphane Otomasyon Sistemi üzerinden erişilebilen hizmetlerin ve yeni hizmet süreçlerinin mobil uygulamalar vasıtasıyla da vatandaşlarca erişilebilirliğini sağlamak için 2018 yılında “Kütüphanem Cepte” mobil uygulaması (iOS ve Android) geliştirildi.

“Kütüphanem Cepte” uygulaması ile e-devlet platformuna bağlanarak halk kütüphanelerine “e-üyelik” yapılabilen, katalog taraması, ödünç alınan kitapların süresinin uzatılması, okuma geçmişinin görüntülenmesi ve bütün halk kütüphanelerinin hizmet bilgilerine erişim işlemleri yapılabilmektedir. Mobil cihaz kamerası ile herhangi bir kitabın barkodu taranarak ilgili kitabın kişinin konumu-

na göre en yakın hangi kütüphanede olduğu bilgisine erişilebilmektedir. Ayrıca mobil cihazın konum bilgisi aktif edildiğinde, belli bir mesafedeki kütüphane listesi, kütüphane harita bilgisi, hangi gün ve saat aralığında hizmet verdiği ve iletişim bilgileri elde edilebilmektedir.

Kişisel Okuma Geçmişi Oluşturma

Genel Müdürlüğümüze bağlı kütüphanelerdeki kayıtlı üyelerin ödünç kitap alma geçmişi, mevcut kütüphane otomasyon sisteminde (Koha) tutulmakta ve arşivlenmektedir. Kayıtlı kütüphane kullanıcıları istedikleri zaman bu kayıtlara erişebilmekte ve kütüphanelerimizden ödünç aldıkları materyale dair okuma geçmişlerini takip edebilmektedir

Bilindiği üzere, kütüphanelerden ödünç alma yöntemi haricinde; satın alma, hediye, değişim ya da diğer kütüphane türlerinden ödünç aldıkları basılı, elektronik ya da sesli kitaplara dair okuma geçmişleri bireylerde saklı kalmaktadır. Bu durum, ülkenin okuma oranını belirlerken kullanılan göstergelerin eksik kalmasına neden olmakta ve bu yöndeki istatistikler yanıltıcı olabilmektedir. Bu nedenlerden dolayı yakın zamanda, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Kütüphane sayfası üzerinden “Kişisel Okuma Geçmişi (Halk Kütüphanesi Hariç)” modülü hizmete sunulmuştur.

Bu modülün oluşturulmasındaki temel amaç; Türkiye'deki okur profili ve eğilimlerinin belirlenmesi, bilgiye erişimde dolaylı veya dolaysız karşılaşılan sorunların giderilmesine ilişkin çözüm yollarını saptanmak ve bu yönde kütüphane dermelerini geliştirilmek, ilgili kurum ve kişilere önerilerde bulunulmak, toplumdaki kütüphane algısını geliştirilmek, kitap okuma oranındaki istatistiksel tutarsızlıkları minimize etmektir. Ayrıca bu modül sayesinde elde edilecek veriler sayesinde Genel Müdürlüğümüze bağlı; halk, çocuk ve ihtisas kütüphanelerindeki materyalin çeşitlendirilmesi ve hizmet süreçlerimiz için geleceğe ilişkin yol haritasının belirlenmesine yönelik öneriler oluşturmak da hedeflenmiştir.

Geliştirilen bu modül sayesinde;

- Kayıtlı kütüphane kullanıcıları, kütüphane harici olarak okudukları kitapları kaydedebilir,
- Kütüphane üyesi olmayan ve böyle bir ihtiyaç hisseden vatandaşların da kütüphane kaydı oluşturmaları sağlanabilir.
- Halk kütüphaneleri haricinde okunan ve vatandaşlarca sisteme girilen kitaplarda çeşitli analiz çalışmaları yapılabilir. Örneğin; harici olarak okunan, vatandaş-

larca talep oranı yüksek yayınlar tespit edilerek, halk kütüphaneleri dermesinde olmayan yayın listeleri oluşturularak kütüphane dermelerinin bu yönde zenginleştirilmesi sağlanabilir. Ayrıca bölgesel okuma eğilimleri analiz edilebilir.

- Vatandaşlarca halk kütüphanesi haricinde okunan kitapların kitap türleri belirlenebilir (basılı, e-kitap, sesli kitap).

RFID, Shelf-Check ve Otomatik İade İstasyonları

Kullanıcı sirkülasyonu yoğun olan Halk Kütüphanelerimizde kullanıcılara daha iyi hizmet verebilmek amacıyla ödünç verme/iade alma işlemlerinin hızlı ve güvenli bir şekilde yapılabilmesi için yeni RFID teknolojileri uygulanmaktadır. Bu bağlamda; yoğunluk olan kütüphanelerimizde, kütüphane üyelerinin personel yardımına ihtiyaç duymadan ödünç ve iade işlemlerini gerçekleştirebilmeleri için Shelf-Check ve Otomatik İade İstasyonları kurulmaktadır.

Mevcut durumda 36 kütüphanemizde RFID donanımı ve bu kütüphanelerin belli bir kısmında Shelf-Check sistemleri faaliyete geçirilmiş ve Otomatik İade İstasyonları için sağlama çalışmaları devam etmektedir.

Halk Kütüphaneleri Otomasyon Sistemi ve Milli Eğitim Bakanlığı MEBBİS Entegrasyonu

12 Eylül 2019 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan işbirliği protokolü kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı MEBBİS (Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri) arasında entegrasyon sağlanmıştır. Bu entegrasyon ile, MEBBİS sisteminde kayıtlı olan öğretmenlerin, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğüne bağlı Halk Kütüphaneleri tarafından kullanılmakta olan Koha Kütüphane Otomasyon Sistemi üzerinden istedikleri halk kütüphanesine üyelik yapabilmeleri ve platform üzerinden sunulan kütüphane hizmetlerine ve elektronik yayınlara erişimleri sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı – Adalet Bakanlığı İşbirliği Protokolü

24 Ekim 2019 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında bir diğer işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bu protokol kapsamında 423 Cezaevine, buldukları il ve ilçelerdeki halk kütüphanelerince geçici kitap dermeleri sağlanmaktadır. Bu sayede tutuklu/hükümlülerin bilgi ihtiyaçlarının karşılanması için halk kütüphaneleri koleksiyonlarına erişimleri sağlanmıştır. Bu dermelerin yönetimi, üyelik ve dolaşım işlemleri bütünüyle halk kütüphaneleri otomasyon sistemi (Koha) üzerinden yürütülmektedir.

Kitap Dışı Materyaller

Millî Kütüphane'nin zengin görsel-işitsel materyalinin arşivlendiği Kitap Dışı Materyaller Bölümünde araştırmacılar için 34 tür materyal bulunmaktadır.

1913-1960 yılları arasında üretilen, yerli-yabancı sanatçı ve orkestraların seslendirdiği taş plak ve plastik plak koleksiyonunda yer alan yaklaşık 6.200 taş plaktan en eskisi, 1928 yılın ait, iki İngilizce şarkı içeren taş plaktır.

Türk sanat müziği, Türk halk müziği, klasik müzik, tango, vals gibi müzik türlerinden oluşan taş plak koleksiyonunda, Türkçe şarkıların yanı sıra Rusça, İngilizce ve Fransızca şarkılar da mevcuttur.

Zeki Müren, Safiye Ayla, Saadettin Kaynak, Münir Nurettin Selçuk, Yesari Asım Arsoy, Selahattin Pınar, Müzeyyen Senar, Hamiyet Yüceses gibi Türk müziğinin ünlü sanatçı ve bestekârlarına ait taş plaklar bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra; Bach, Beethoven, Brahms, Chopin, Liszt, Mozart gibi dünyaca ünlü klasik müzik bestecilerinin eserleri ve Nate King Cole, Tony Martin gibi sanatçıların taş plakları da koleksiyonda yer almaktadır.

Türk bestekârların el yazması notalarını içeren nota koleksiyonu, Türk tiyatro ve sinemasının yanı sıra; Türk siyasi ve ticari hayatını yansıtan afiş koleksiyonu, bu koleksiyonu destekleyen lobi afişleri; reproduksiyonlar, Resaam Hoca Ali Rıza (1858-1930) başta olmak üzere İbrahim Çallı, Eşref üren, Şeref Bigalı, Çoban Ressam (Süleyman Şahin) Naile Akıncı, Ali Çağlayan, İhsan Cemal Karaburçak, Numan Pura, Mehmet Ali Laga, Haşmet Aka, Feyhaman Duran gibi ressamların eserlerinin de yer aldığı ünlü ressamalara ait yağlı boya, sulu boya, kara kalem ve karışık tekniklerle yapılmış tablolar araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

Ayrıca 1890 Yılı itibariyle, Özellikle Cumhuriyet dönemi Misak-ı Millî sınırları da kapsayan, stratejik özelliği bulunan haritalar ile İstiklâl Savaşı vaziyet planları, şehir imar- iskân planları, Türkiye sınırları açısından gerektiğinde başvurulacak kartografik materyaller, 1933'ten günümüze kadar basılmış ve yayımlanmış pullar, ilk gün zarfları, kartpostallar (şehir, doğa, mazara, sanatçı vb.), davetiyeler, broşürler, tezhipler, çeşitli sanat fotoğrafları, Karagöz ve Hacivat Gölge oyunundan tiplmelerin Hayali Küçük Ali, Hayali Nevzat Çiftçi ve Tacettin Diker tarafından deve ve manda derisi üzerine kök boylarla yapılan tasvirleri, 1900'lü yıllarından başından günümüze kadar basılan tüm millî piyango biletleri, T.C. Merkez Bankası tarafından 1950'li yıllardan günümüze kadar tedavüle sürülen paraların yanı sıra; müzik, film ve grafik içerikli geniş bir CD ve DVD koleksiyonu ile tarihi değeri bulunan cam negatifler belge ve mektuplar arşivlenmektedir.

Konuşan Kitaplık Görme Engelliler Merkezi

Millî Kütüphane Konuşan Kitaplık Görme Engelliler Merkezince, 03.12.2007 tarihinden bu yana, görme engelli üyeler için sesli kitap hizmeti verilmekte olup kitaplar, gönüllü okurlar tarafından 11 profesyonel stüdyoda seslendirilmektedir.

Kontrol ve teknik işlemleri tamamlanan kitaplar, <https://konusankitaplik.mkutup.gov.tr> adresinden üyeler için özel olarak tasarlanmış web sayfasında yayınlanmaktadır. İnternet olanağı olmayan ya da kısıtlı olan üyelerin adreslerine sesli kitaplar DVD'ye yüklenerek ücretsiz olarak gönderilmektedir. 5000'i aşan sesli kitap arşivinde başta sınavlara hazırlık kitapları olmak üzere, güncel ve klasik edebi eserlerden oluşan; roman, şiir, deneme, öykü, psikoloji gibi farklı kategorilerde eserler yer almaktadır.

Görme engelli vatandaşlarımızın üyelik süreçleri, web sayfasında yer alan "Üye Ol" bölümündeki formun doldurulmasından sonra 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun Ek 11 inci maddesi gereğince, en az yüzde 40 oranında görme engelli olduğunu belgeleyen kimlik veya sağlık kurulu raporlarının taranmış halinin sayfanın sonunda yer alan bölüme yüklenmesinden ya da adresine gönderilmesinden sonra konusankitaplik@mkutup.gov.tr tamamlanmaktadır. Üyeler, e-Devlet kapısından ya da T.C. Kimlik Numaraları ve üyelik esnasında kendilerinin belirledikleri şifreleriyle web sayfası üzerinden katalogta bulunan kitaplara erişebilmektedir.

Bunun yanı sıra üyelerimiz www.mkutup.gov.tr ya da <http://konusankitaplik.mkutup.gov.tr> adreslerinden seslendirilmesini istedikleri kitap taleplerini ve görüşlerini iletebilmektedir. Sayfada yer alan "Ara" butonundan sesli veya yazılı arama yapabilen üyelerimiz, kitabı dinlerken kısa yol tuşlarından da yararlanabilmektedir. Üyelerimiz ayrıca sayfadan son eklenen sesli kitaplar, en çok dinlenen sesli kitaplar, son bir ayda en çok dinlenen sesli kitaplar ve hâlihazırda seslendirilen kitaplar başlıklarında güncel bilgilere de ulaşabilmektedir. Sayfada yer alan Taş Plaklar Radyosu bölümünde ise Millî Kütüphane koleksiyonundan seçilen 100 eser üyelerimizin hizmetine sunulmuştur.

TRT Akademi Dergisi: Y ve Z kuşağı diye tarif ettiğimiz yeni neslin kitap okuma alışkanlıkları hakkında neler söylemek ister misiniz?

Ali Odabaş: Yukarıda bahsedilen araştırmaların ortaya koyduğu kantitatif sonuçlar ülkemizdeki Okuma Kültürü Metabolizmasınının (ki okuma kültürü bir insan anatomisi gibi yaşayan bir metabolik sistem olarak değerlendirilebilir) ana arterlerini resmetmektedir. Ancak bu sonuçlar, arterlerdeki akış debisini, mole-

küler bileşenleri, oksijen yükünü, enerji üretimini, hücreler arası etkileşimi vb. aksiyon motiflerini tam anlamıyla betimlememektedir. Ülkemiz Okuma Kültürü Metabolizmasının sistemik yapıtaş ve enerji hücreleri olan gençlerin okuma alışkanlıklarının ve tercihlerinin, okuma fenomenini nasıl algıladıklarının ve deneyimlediklerinin tanımlanması, Türkiye'deki edebi eser üretiminin geleceğini şekillendirmede temel belirleyici unsurdur. 2020 yılı nüfus istatistikleri ülkemiz demografik yapısının hala genç nüfuslu karakterini ortaya koymaktadır. 15-64 yaş aralığının toplam nüfusun % 67,7'sini oluşturduğu göz önüne alındığında gençlerin, ulusal okuma kültürünün dönüşümünde de birincil belirleyici etken olacağı aşikardır.

Yukarıda işaret edilen istatistiki temel göstergeler, 2011, 2018 ve 2019 yıllarında gerçekleştirilen Okuma Kültürü çalışmalarında ortaya çıkan gençlerin okuma çeşitlilik analizinin doğru yorumlanmasının anahtarı niteliğindedir. Yine, yukarıda değinilen Okuma Kültürü çalışmalarında su yüzüne çıkan 'genç kuşağın okuma parametrelerinin değişkenliği', yazar tercih skalasının belirsizliği, eser tür yelpazesinin muğlaklığı ve geçişkenliği, kategorik bir bakışın zorluğunu da beraberinde getirmektedir. Teknolojik gelişmelerin karakteristiğinin ve araçlarının ana hatlarıyla anlaşılması, Milenyum ve Z kuşaklarının yönelimlerinin saiklerini tespit etme noktasında bir turnusol kağıdı işlevi görecektir. Biraz daha açmak gerekirse, Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT) platformlarının kamusal alana hakim olmasıyla yayıncılık camiası, e-kitap ve basılı kitabın birlikte varlığını sürdüreceği ve yükseleceğini bilerek üretim ve dağıtım kanallarını yeniden şekillendirecektir. Böylelikle ürettiği içeriği komşu içeriklere (TV, sinema, OTT vb.) daha fazla oranda dahil etmeye çalışacaktır. Nitekim gençlerin bu içeriklere daha fazla ilgi gösterdikleri bilinen bir gerçektir. Dahası, böyle bir ortamda kitapçevri giderek "eğlence marketlerine" dönüşecek ve buna bağlı olarak çevrim içi ve dijital mecralar başta olmak üzere doğrudan okura erişebileceği dağıtım kanallarına yönelecektir. Bu bağlamda ve bu gelişmeler neticesinde gençlerin yazar ve tür tercihlerinin değişkenliği milyonlarca okurun beğendiği kitapları paylaştığı 'Goodreads, Booktubers' gibi çevrim içi platformlar ve 'Wattpad, the Writing Cooperative, Movellas, Odeen' vb. çevrim içi yazar-okur buluşma ve etkileşim platformlarının tesiriyle anlamlı hale gelmektedir. Bu tür mecralar yerleşik okuma davranışları olan bir 'Okur Kimliği'nin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu kimliğin, '24 Symbols, Bookmate, Scribd, Kindle, Unlimited' gibi çevrim içi kitap okuma ve dinleme, mobil uygulamalar vasıtasıyla edebi üretime katılan, pasif değil bilakis aktif ve etkileşimli bir okurun, edebi gündemi belirleyeceği bir dönemin kapılarını aralayacağını söylemek çok da yanlış olmaz. Böyle

bir dönem, çok satan yazarlar da dahil olmak üzere tüm yazarları giderek daha fazla oranda okurlarıyla çevrim içi ortamlarda irtibat kurmaya zorlamaktadır. Son tahlilde, hızlı tüketimin genel alışkanlık haline geldiği nanosaniyeler ve gigabyte'lar çağında genç okurun kısa sürede ve kolayca tüketebileceği hikayeleri okuyabildiği ya da dinleyebildiği 'Radish, Wattpad ve Serial Books' gibi uygulamalar daha da yaygınlaşacaktır.

TRT Akademi Dergisi: Son olarak etkin kütüphane kapsamında yapılan çalışmaları anlatır mısınız?

Ali Odabaş: Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet vermekte olan halk kütüphanelerinde okuma ve kütüphane kullanma alışkanlığının kazandırılmasına yönelik kültürel, sanatsal ve sosyal etkinlikler düzenlenmektedir. Özellikle son dönemde halk kütüphanelerinin, vatandaşlarımızın hayatına dokunan edebi, kültürel, sanatsal ve sosyal faaliyetlerin gerçekleştirildiği merkezler haline getirilmesi amacıyla Bakanlığımızca 2020 yılında hayata geçirilen Etkin Kütüphane Projesi kapsamında, vatandaşlarımızın "etkinkutuphane" sosyal medya hesapları üzerinden canlı olarak takip edebilecekleri çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, edebiyatta 142, söyleşide 62, eğitim, kurs ve bilgilendirme konularında 104, el becerisi atölye çalışmaları üzerine 123, sanat alanında 47, sportif faaliyetler, oyun, yarışma ve turnuvalar alanında 17, belirli gün ve haftalar ile ilgili 29, sağlık üzerine 5 adet olmak üzere; toplam 530 etkinlik, 2020 Mart ayından bugüne kadar 272 konu uzmanının katılımı ile etkin kütüphane sosyal medya hesaplarımız üzerinden yayınlanmıştır.

- Twitter'da ve Facebook'ta @etkinkutuphane
- Instagram'da @etkin.kutuphane
- YouTube'da ise "Etkin Kütüphane"

Şehirlerin hafıza merkezi olan kütüphanelerde, bireyler ve gruplar arası dijital uçurumu ortadan kaldırmak, sosyal uyumu artırmak ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için "Etkin Kütüphane" hizmetlerimiz bu kriz döneminde de sürdürülmektedir.

Dijital Kütüphane Sistemi

Dijital Kütüphane modülü ile El Yazmaları, Süreli Yayınlar ve Güzel Sanatlar (Kitap dışı materyaller) sistemleri tek bir modül haline getirilerek, içeriklerine Kütüphane Otomasyonu içerisinde tek bir arama çubuğundan ulaşılması sağlanmıştır. Böylece ayrı ayrı çalışan otomasyonlar, veri tabanları ve yazılım dilleri tek bir yazı-

lının modülleri haline getirilerek, kullanılabilirlik, erişilebilirlik, yönetilebilirlik ve veri güvenliği açısından standart bir yapıya geçilmiştir. Millî Kütüphane tarafından oluşturulan dijital içeriğin etkin ve verimli bir şekilde, son teknoloji, erişilebilir ve kullanılabilir tasarım ilkeleri dikkate alınarak ulusal ve uluslararası çapta hizmetin prestijli ve dünya standartlarında sunulabilmesinin sağlanmasına yönelik çalışmalar tamamlanmıştır. Ayrıca Dijital Kütüphane Sistemi güncellenmiş haliyle ücretsiz olarak ve kullanıcıların üyelik hesaplarına her yıl bin poz indirme hakkı yükleyerek hizmete sunulmuştur. Ayrıca Dijitalleştirme işlem süreçlerinde, basılı materyallerin sayısal verilerini (poz) oluşturmak amaçlı kullanılan Dijital Bilgi Yönetim Sistemi'nin Dijital Kütüphane Sistemi ile entegrasyonu tamamlanmıştır. Bu sayede Dijital Bilgi Yönetim Sisteminde elde edilen her biri sayısal veri tercihen Dijital Kütüphane Sistemine aktarılarak kullanıcı hizmetine hazır hale getirilmiştir.

Türkiye Bibliyografyası Sistemi

Türkiye Bibliyografyası çalışmalarının etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi, bibliyografya hazırlama zaman maliyetinin düşürülmesi, iş gücü verimliliğinin artırılabilmesi ve araştırmacıların yıllara göre Türkiye Bibliyografyası üzerinden online sorgulama yapabileceği bir web uygulaması kullanıcı hizmetine sunulmaya devam etmiştir.

Elektronik Yayınları Derleme Sistemi ve Derleme Programı Entegrasyonu

Derleme mükelleflerinin EYDeS üzerinden sisteme yükledikleri elektronik materyallerin Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Derleme Programı üzerinden de takip edilebilmesine yönelik teknik çalışmalar sonuçlandırılmış ve sistemin sorunsuz çalışması sağlanmıştır.

Elektronik Veritabanları

Millî Kütüphane satın aldığı ve abone olduğu değişik konuları kapsayan elektronik veritabanları ile kullanıcılarına hizmet vermektedir.

Elektronik Veritabanlarına Uzaktan Erişme İmkânı

Millî Kütüphane, abone olduğu veya satın aldığı elektronik veritabanlarının lisans anlaşması gereğince dışarıdan (uzaktan) erişime izin verilenleri için Millî Kütüphane sınırları dışarısından kolaylıkla erişim hizmeti sunmaktadır. Bu hizmet kapsamında Millî Kütüphane'ye üye olan kullanıcılarımız web tarayıcıları üzerinde herhangi bir değişiklik yapmaya gerek duymadan kendilerine ait kullanıcı adı ve şifre bilgileri ile ilgili elektronik veritabanlarından rahatlıkla faydalabilmektedirler.

Elektronik Araştırma Merkezi

Bu alanda yer alan 8 adet bilgisayardan kullanıcı üye kartları okutularak yararlanılabilmektedir. Bilgisayarlar ile internet, kütüphane otomasyon sistemi, bibliyografyalar, elektronik kaynaklar ve dijital kütüphane içerikleri üzerinden araştırmalar yapılabilmektedir.

